

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АКТА NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

**JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN**

**2025
1/8**

**Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi**

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

SHIRINOVA R.X. – fil.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.

Suleymanov R.X. – t.f.d., prof.

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.

Musayev N.U. – t.f.d., prof.

Urakov D.J. – t.f.d., prof.

Xolikulov A.B. – t.f.d., prof.

Yermetov A.A. – t.f.d., prof.

Zuyev A.S. – t.f.d., prof.

Jesus Fuensanta. – t.f.d., prof

Muxamedova D.G. – psix.f.d., prof.

Karamyan M.X. – psix.f.d., prof.

Rasulov A.I. – psix.f.d., prof.

Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof.

Sobirova U.F. – sots.f.d., prof.

Xudaykulov H.J. – ped.fan.d., prof.

Miroslav Ballay – PhD, prof.

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.

Sadullayeva N.A. – fil.f.d., dots.

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.

Rahmonov N.A. – fil.f.d., prof.

Abdurahmonova N.Z. – fil.f.d., prof.

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., dots.

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2025

MUNDARIJA

Tarix

Azimova M. Namangan viloyati tibbiyot tizimi tarixidan	1
Alimardonov O. “O‘zbekiston xalq diplomatiyasida “Lazgi” fenomeni: milliy merosdan global muloqot sari”	4
Ahmadova Z. “O‘zbekiston – 2030” strategiyasi – xalq strategiyasi	10
Axmedov J. Qoraqalpog‘iston nomoddiy madaniy merosiga doir ayrim mulohazalar	13
Ziyotov Z. Ossuriya hukmdorlarining davlatni idora qilish usullari va eng qadimgi elchilik tizimi	16
Kadirova Y. Janubiy viloyatlarning ta‘lim tizimidagi islohotlar, natijalar, muammolar (Surxondaryo va Qashqadaryo viloyatlari misolida, 1991–2023 yillar)	19
Narziyeva M. XX asr boshlarida Toshkent mehnat qurollari va mashinalar omborining Turkiston qishloq xo‘jaligi rivojidagi ishtiroki (Arxiv manbalari asosida)	22
Nurmuxammedov M. Mir Arab madrasasi: me‘moriy va ma‘naviy ahamiyati	25
Nuruzade Sh., Guliyeva A. The transformation of the security architecture in the south caucasus in the context of new geopolitical realities and the strategic role of Azerbaijan	29
Rahmonqulova Z. XX asr tadqiqotlarida O‘rta Osiyo xonliklarining Usmoniylar davlati bilan iqtisodiy aloqalari	33
Ruzikulova M. Markaziy Farg‘ona suv xo‘jaligiga kapital mablag‘lar sarflanishi (1950 – 1991-yillar)	37
Umarov Dj. Umumta‘lim maktablarida o‘quvchi yoshlarni sovet vatanparvarligi ruhida tarbiyalash sohasidagi siyosat va uning natijalari (Surxondaryo viloyati misolida, 1920-1990 yy)	40
Hamrayev M. Amir Said Olimxonning millatlar ligasiga qilgan murojaatnomasi hamda “Buxoro xalqining hasrati tarixi” xotiralari to‘g‘risida	43

Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik

Abdullaeva G. Ifodali va izohli o‘qish ko‘nikmalarini shakllantirishning boshlang‘ich sinflardagi xususiyatlari	45
Abdumalikov A. Inson ehtiyojlari va tabiiy imkoniyatlar uyg‘unligini shakllantirish shart-sharoitlari	48
Azimov H. Mintaqaviy geosiyosiy jarayonlarda transport koridorlarning ahamiyati	51
Arzikulov D. Mutaxassislar shaxsiy-kasbiy sifatlarini shakllantirishning axloqiy-psixologik omillari	54
Achilov F. Mahmudxo‘ja Behbudiy asarlarida vatanparvarlik masalalarining g‘oyaviy-mafkuraviy asoslari	56
Begmatova D., Xolboyev Y., Suvonova O. Fizika ta‘limida grafik organayzerlar va sun‘iy intellekt texnologiyalarining integratsiyasi	59
Beketov N. Innovatsion texnologiyalarni joriy etish: O‘zbekiston ta‘lim tizimida sifatni boshqarish yondashuvlari	63
Berdiyeva G. Aksiologik yondashuv asosida talabalarni ijtimoiy-madaniy faoliyatda ijodiy salohiyatini rivojlantirish konsepsiyasi	66
Боймуродов Ё. Изучение культурно-маркированной лексики на занятиях по РКИ для узбекских школ	70
Valiyeva F. Innovatsion korporativ madaniyat – oliy ta‘lim muassasasi raqobatbardoshligini oshirish resursi sifatida	73
G‘oziyev R. Sharq va g‘arb davlatlari diplomatik muzokaralarining o‘ziga xos xususiyatlari	76
G‘ulomov Z. Yolg‘on axborotlarni tekshirish va tahlil qilishning usul va vositalari	79
Жалилова Н. Иноязычная речевая компетенция: структура, подходы и пути формирования (на примере китайского языка)	82
Jumaniyozova N. Ertak matni ustida ishlashning zamonaviy yondashuvlari	86
Ziyatova O. Zamonaviy migratsiya jarayonlari: xususiyatlar, tendensiyalar, ta‘sir etuvchi omillar	90
Zohidova Y. Korporativ kommunikatsiya tizimining korporativ madaniyat shakllanishidagi o‘rni	94
Ильясова Д. Фортепиано как средство самовыражения и внутреннего мира музыканта	98
Islamova D. Umumta‘lim maktablari boshqaruvida raqamli texnologiyalarning joriy etilishi	101
Ismailov A., Urazova N. TIMSS asosida boshlang‘ich ta‘lim o‘qituvchilarining metodik tayyorgarligini rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari	104
Karimov Z. Inson tafakkurini shakllantirishda ta‘lim falsafasining o‘rni	108
Qodirova G. Umumta‘lim maktablarida jadid she‘riyatining o‘qitilishi	111
Qadamboyeva H. Talabalarning milliylik asosida Vatanga muhabbat tuyg‘usini shakllantirish mexanizmi	114
Qurbonov G‘. O‘quv mashg‘ulotlarini raqamli ta‘lim texnologiyalari vositasida tashkil etish metodikasi	117
Mamadaliyeva F. O‘zbekistonda korrupsiyaga qarshi kurash: shaxsiy mas‘uliyatning o‘rni	120
Mannanova N. G‘arb olimlari qarashlarida professionallashuv muammosining yoritilishi davlat xizmatchilari faoliyatini takomillashtirishning metodologik asosi sifatida	123
Mardieva M. Gender jihatlarini real holatda, o‘zgarishlar dinamikasi tahlili	126
Mirbabayev D. Педагогические аспекты подготовки сотрудников, обеспечивающих безопасность на общественном транспорте	129
Mirzayeva N. Didaktik o‘yinlar orqali bolalar adabiyotiga qiziqishni oshirish yo‘llari	131
Nazarbekov O. Madaniyat va siyosat dialektikasi – nazariy va amaliy yondashuvlar	133
Nasirullayeva D. Talabalarning tabiiy ilmiy dunyoqarashining mohiyati, tuzilishi va o‘quv amaliyotida hozirgi holati	137
Nematjonova S. “Bo‘lajak chet tili o‘qituvchilarining kasbiy malakalarini rivojlantirish metodikasi (tarjima fanlarini o‘qitish misolida)”	140
Ne‘matova O. “Husni-xulq” tushunchasining shakllanishi va uning Motrudiya ta‘limotidagi ahamiyati	143
Olimova F. Xorij psixologlari izlanishlarida kasbiy tafakkur masalasini tadqiq etilishi	146
Ortiqov Sh. Kino san‘atining shakllanishida estetik madaniyat o‘rni va uyg‘unligi	149
Pardayev Y. Sportchining oziqlanishida yuqori biologik qiymatga ega mahsulotlar va biologik faol moddalarni qo‘llash	152
Pirmatova N. Talabalarda yakkaxon ijrochilik malakasini oshirish metodikasi: nazariy va amaliy yondashuvlar	156
Rajabov B. Tinchlik va hamkorlikka raxna soluvchi destruktiv g‘oyalar va ularga qarshi kurashish mexanizmlari	159
Раимов Ш. Роль Кыргызстана в интеграции Афганистана в региональные связи в Центральной Азии	162

Raupova M. Bo'lajak biologlarning tadqiqotchilik kompetensiyasini shakllantirishda xalqaro baholash mezonlaridan foydalanishning nazariy asoslari	167
Raxmanov U. Talabalarda rasmiy ish qog'ozlari bilan ishlashda imlo va punktuatsion me'yorlarga amal qilishga o'rgatish usullari	170
Raxmatova M. Global ekologik muammolar jarayonida ijtimoiy-ekologik muhofazani takomillashtirish shartlari	174
Raxmonov A. Globallashuv va yoshlarning harbiy vatanparvarlik tarbiyasida milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligi.....	177
Rustamova D. Individual yondashuv asosida yuqori sinf o'quvchilarida diskursiv kompetensiyani rivojlantirish metodikasi	180
Siddiqov D. O'lkashunoslik muzeylari vositasida bo'lajak pedagoglarning estetik madaniyat rivojlantirishning didaktik tamoyillari.....	184
Soipova M. Fazl ibn Ahmad ta'limotida inson borlig'i masalasi	187
Soliyev M. Bolalarda kitobxonlik xususiyatini shakllantirishning psixologik asoslari: xalqaro va milliy yondashuvlar ...	190
Sultonov Q. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilan ishlashning mazmuni va zamonaviy tendensiyalari	194
Taylakova G. Klasterli yondashuv asosida talabalarning raqamli kompetentligini rivojlantirishda nazariya va amaliyot	197
Turdiyeva I. Jadidlar ijtimoiy islohotlarining milliy ta'lim-tarbiyani rivojlantirishdagi roli.....	200
Umaralieva M. Biologik savodxonlik funksional va tabiiy-ilmiy savodxonlikning tarkibiy qismi sifatida	203
Umorova D. Abdulhamid Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanidagi kreativlik g'oyalari	207
Филиппов О. Цифровой гуманизм: эволюция концепции.....	210
Holyigitova N. Yosh mutaxassislarining karyerasining shakllanishi va rivojlanishini psixologik qo'llab-quvvatlashning samarali yo'llari	214
Choriyev S., Boybekova Sh. Ma'naviy qadriyatlarning shakllanishi: o'zgarishlar va evrilishlar	217
Shermanova F. Oliy ta'limda raqamli savodxonlikni shakllantirishga ta'sir etuvchi omillar va ularni pedagogik boshqarish yo'llari	220
Shirinov O. O'quvchilarda vatanparvarlik tuyg'usini shakllantirishning psixologik aspektlari	223
Yusubjonova G. Zamonaviy ta'lim jarayonida konvergent kompetentligini rivojlantirishning integrativ-pedagogik asoslari	226
Yakubova B. Bo'lajak tabiiy fan o'qituvchilarini tayyorlashda integrativ yondashuv asosida fizika fanini o'qitish metodikasi.....	229

Filologiya

Abdisalomova Sh. Koreferensiyani qarorlar daraxti yordamida avtomatik aniqlash.....	232
Ayimbetova D. Ibrayim Yusupov animalizmining folklorildizlari	236
Aliyeva G. Til va madaniyat kontekstida gender stereotiplari.....	240
Altundag M. Said Ahmad hajviy matnlarining turk tiliga tarjimasida kulgi mexanizmlarining lingvokulturologik talqini	243
Ametova U. "Qush tili" dostonining tasavvufiy asoslari.....	246
Arzimurodova E. O'zbek va ingliz tillarida mobil aloqa terminlarining leksikografik tadqiqi.....	249
Auezmuratova N. Qoraqalpog' antroponimiyasida ismlar uyg'unligi fenomeni: tarixiy an'ana va lingvomadaniy tahlil	252
Axmedova T. O'zbek va ingliz tillarida "do'stlik" konseptini ifodalovchi leksik vositalar	256
Балич Д., Локтева Н. Семейная хроника в эпоху трансформации: конфликт поколений и кризис идеалов в романе «Землемер»	259
Davletova Sh. Gap – kiritmalarning gapda qo'llanilish xususiyatlari	263
Jumaniyazov A., Polvanova N. Tilda qo'shma so'zlarning mohiyati.....	266
Jo'raqulova M. O'zbek tilining formal grammatika modelini yaratish va uni til texnologiyalarida qo'llash imkoniyatlari	270
Imyaminova Sh., Davlatnazarova Ch. Nemis tilida antonimlar xususiyati (V.M.Zavyalovanning „Deutsche antonyme“ illyustrativ lug'ati materiali asosida).....	274
Karimova Z. Turli tizimdagi tillar madaniyatida salomlashish an'analari	277
Kozokboeva D. Gender stereotypes in uzbek children's speech: a sociolinguistic exploration	280
Локтева Н., Балич Д. Семейная хроника как форма исторического и нравственного повествования в романе «Сатанстоу».....	284
Mamatova F. Metafora-fenomen konseptual metaforaning bir turi sifatida	288
Мамедова Ш. Использование средств искусства на занятиях по русскому языку как фактор развития эстетического вкуса студентов	291
Maxmudova G. Konseptning lingvistik talqini va tuzilishi	294
Murodova D. Ideal Indian images in American literature	297
Muhammadiyeva M. "Shum bola" qissasidagi antroponimlarning leksik-semantik va madaniy tahlili.....	301
Nuridinova S. Comparison of dental terminology across different languages	304
Nusratilloeva D. Xurshid Davron she'riyatida vatan tushunchasining poetik talqini	307
Обухова Н., Абубакирова Н., Рузимбаев Б. Межъязыковая лакунарность медиатекстов: экспликация англоязычных реалий в узбекском языке	310
Pazilova N. Ilmiy diskursda kishilik olmoshlarining epistemik va identitetga oid funksiyalari: "I", "We" va kollektiv hamkorlikning til vositalari	313
Raxmatullayeva D. O'zbek talabalari misolida xitoy tilidagi "Shengmu", "Yunmu" tovushlarning o'zlashtirilishi va fonetik interferensiyasi masalalar	316
Sultanova J. Xalq ertaklari janri va shakllanish bosqichlari	320
Tosheva N. Folklorizmlarning tarixiy romanlarda ifodalanishi: maqollar va xalq iboralari misolida (Nurali Qobulning "Bu dunyo do'zaxi yoxud Boburshoh va Shayboniyxon" tarixiy romani asosida)	324

Usmonova G. Kazuo Ishiguro's poetics through inner silence and passive protagonists.....	327
---	-----